

A szülésélmény vizsgálata a születésélmény összefüggésében

Készítette: Nagy István Dávid

Szakirodalmi áttekintés - születésélmény

Grof (2008) szerint a legfontosabb **fizikai és érzelmi traumatikus** élmény. Szerinte a születésnek négy alapmátrixa van, ez tudattalan, mély lenyomatot hagy a pszichében (Grof, 1976).

A korai perinatális élmények egy részét általában nem sikerül feldolgozni, így **a felnőttkorban történhet meg erre a felismerés, mely élményeknek tünetei például az érzelmi elakadások (Orosz és Nagy, 2019).**

A születés megtanítja, hogyan kell egy adott élethelyzetből (Orosz és Nagy, 2019): Megváltozni, Kilépni, Továbbmenni. Ez a későbbi változásokban mintaként megőrzött tapasztalat (Orosz és Nagy, 2019; Grof, 2008). Ezek a tapasztalatok a későbbi fejlődésnek és működésmódnak a forrásai.

Szakirodalmi áttekintés - szülésélmény

A szülésélmény az anya számára fontos esemény, mérföldkő.

Hosszú távon hatással van:

- az önbizalomra (Lundgren és mtsai., 2009),
- a szülési hajlandóságra (Kisdi, 2016),
- az anya-gyermek kötődésre, illetve a születendő gyermek személyiségére (Varga, 2011).

Szakirodalmi áttekintés

A szülés élménye bizonyítottan spontán módosult tudatállapot (Héjja-Nagy, 2019; Olza, 2020; Dahan, 2021; Dahan, 2023).

Módosult tudatállapot: időleges változás történik a szubjektív élmény általános mintázatában úgy, hogy ez határozottan eltér a normális, éber tudatállapottól (Farthing, 1992/2008)

A szülésélmény mélysége és minősége függ a szülés körülményeitől:

- A spontán fiziológiás szülés során rendkívül pozitív módosult tudatállapot tapasztalható (Dahan, 2021)
- A szülésre való felkészülés és az informált döntés lehetősége pozitívan befolyásolja az élményt (Héjja-Nagy, 2015; Dahan, 2023)
- A beavatkozások negatívan befolyásolják a szülésélményt (Dahan, 2023)

Módszerek

Kvantitatív (kérdőíves) módszerrel vizsgáldtam.

Vizsgálati eszközök:

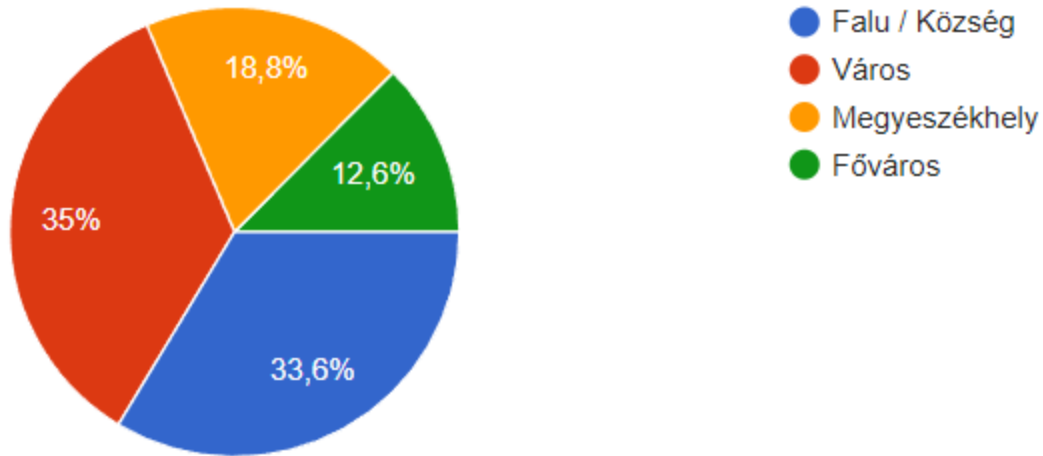
- Kérdőív a szülés körülményeiről (Héjja-Nagy, 2015)
- A Tudat Fenomenológiája Kérdőív (Józsa és mtsai., 2018; Pekala 1982/1991)
- Saját kérdések a demográfiai adatokról és egyéb változókról (pl. születésélmény, módosult tudatállapot tapasztalata)

Vizsgálati minta:

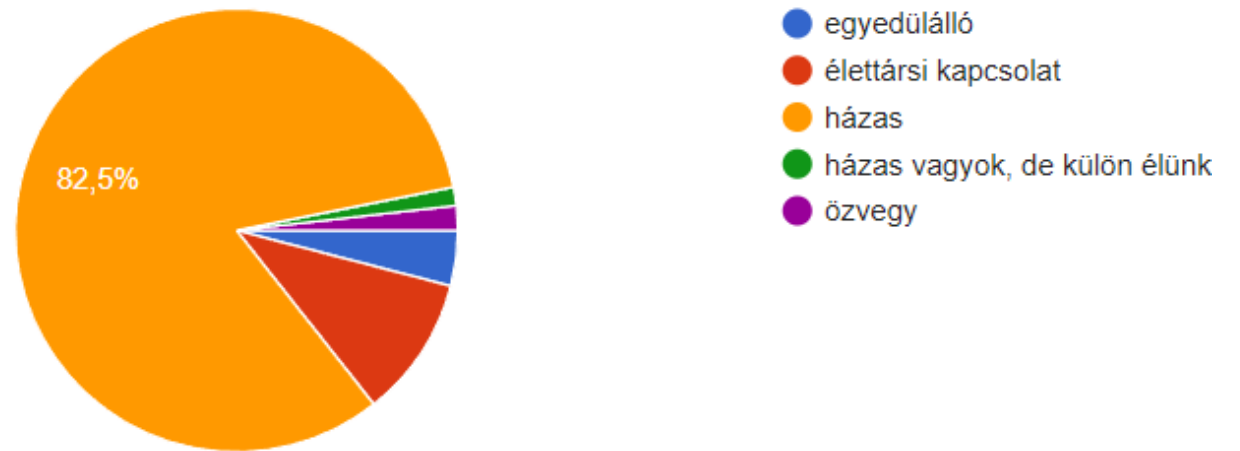
- Mintaelemszám: 223 fő, ebből 27 vizsgálati alany rendelkezik születésélménnyel

Minta leíró adatai

Lakóhely



Párkapcsolati státusz



Életkor

M = 37,5 év

SD = 10,2

Min. = 23 év

Max. = 73 év

Gyermekek száma

M = 1,88

Iskolai végzettség

Egyetemi végzettség: 63,2 % - Főiskolai v. : 5,7%

Gimnáziumi v. : 12,5 % - Szakiskolai v. : 12,1%

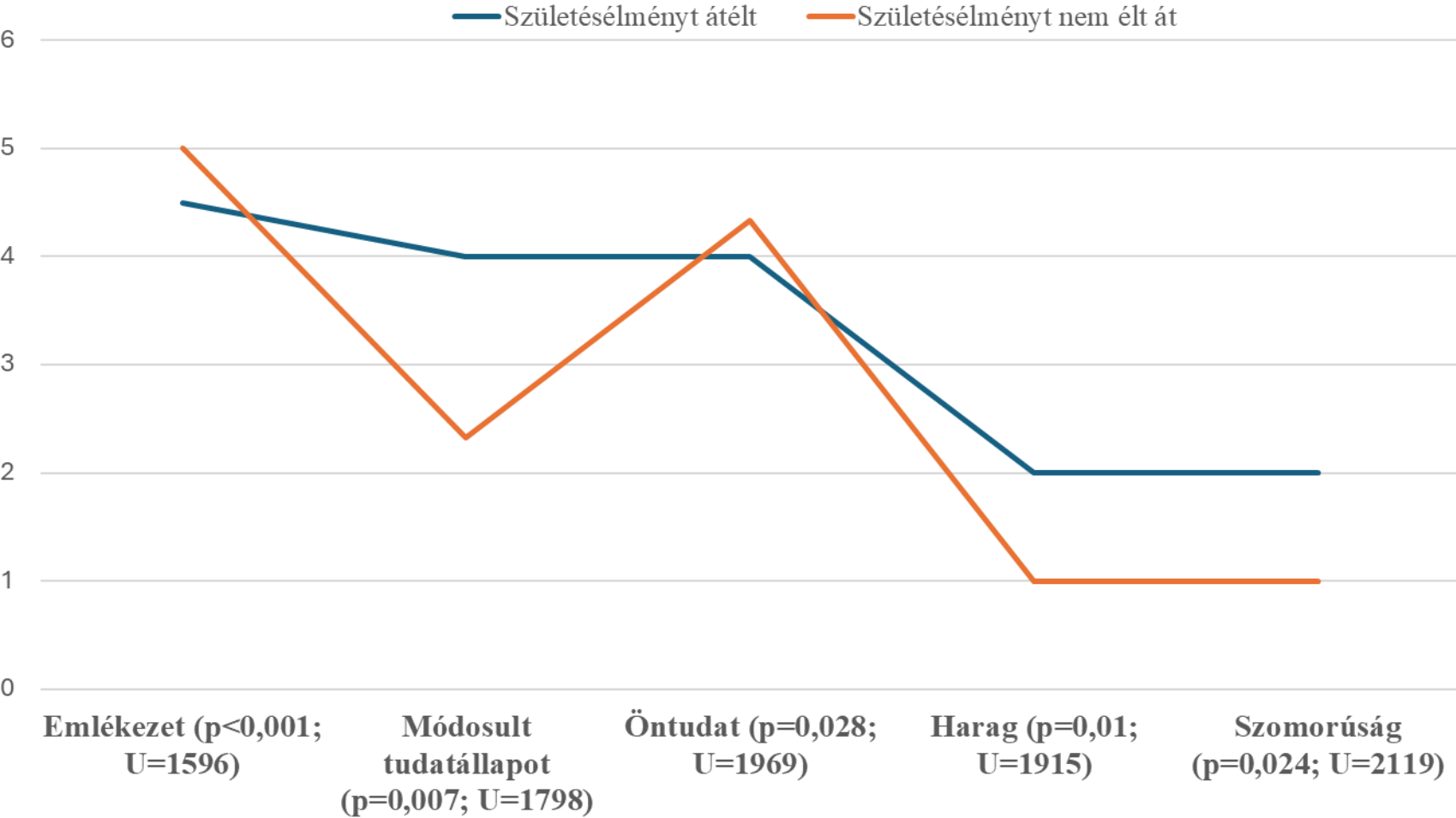
Egyéb: 6,5%



Eredmények bemutatása

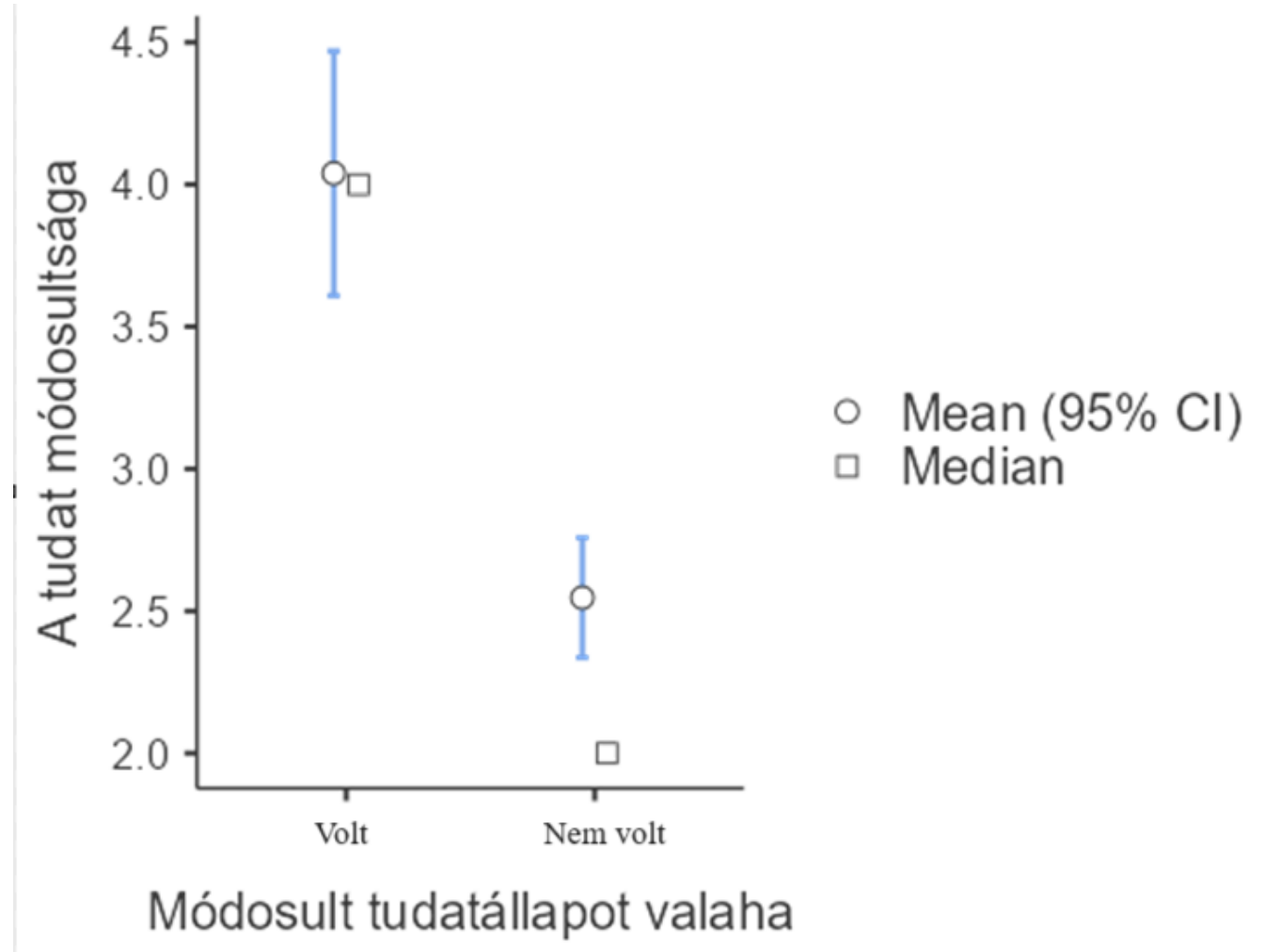
- *1. Hipotézis:* Feltételezem, hogy azok az édesanyák, akik szülésük előtt születésélményüket újra átélték, szülésük során erősebb spontán módosult tudatállapotot élnek meg azokhoz képest, akik ezt az élményt nem élték át.

A PCI mediánok szignifikáns különbségei
(Mann-Whitney próba)



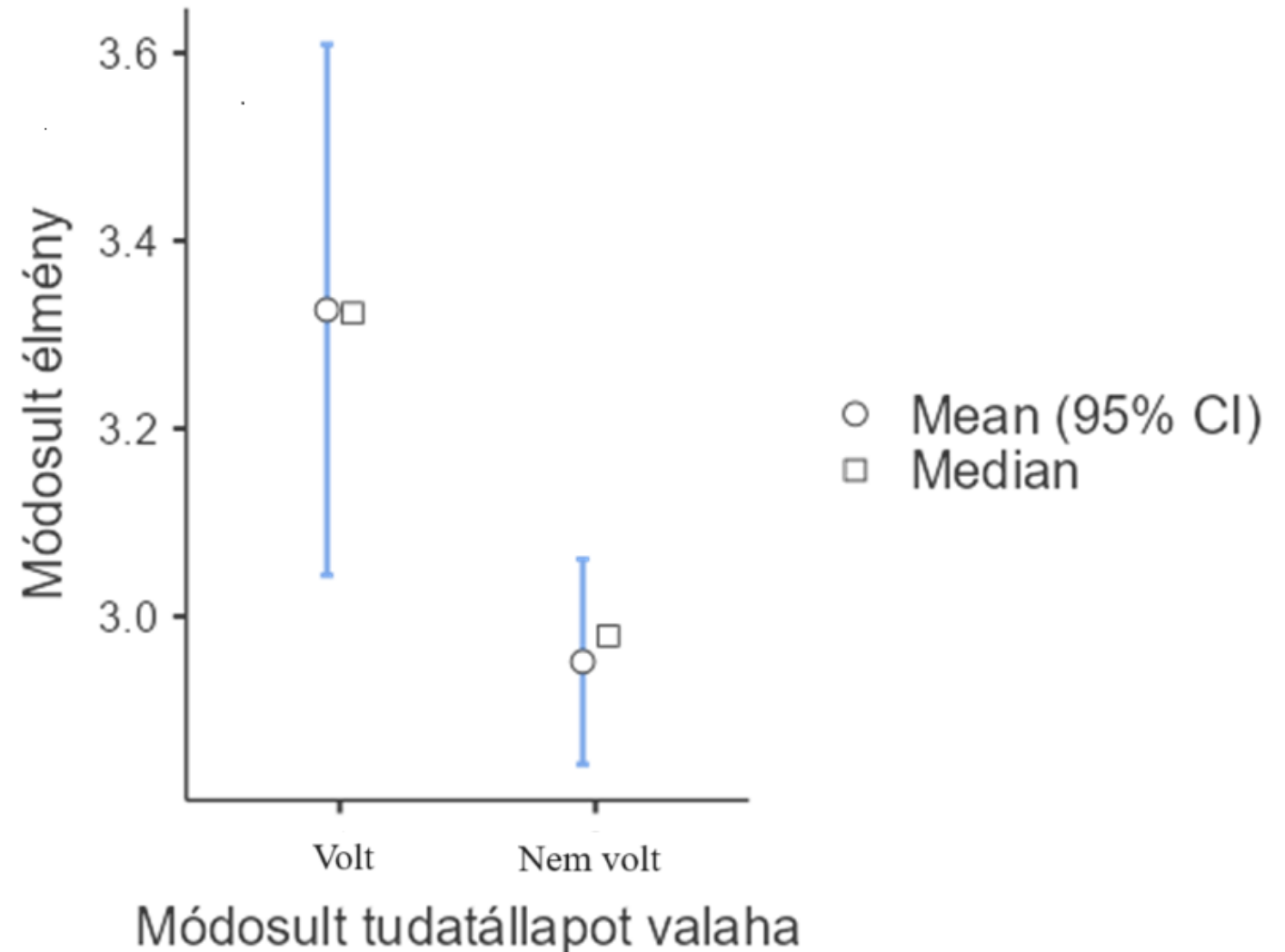
2. *Hipotézis*: Feltételezem, hogy aki úgy nyilatkozik, hogy volt már módosult tudatállapotban, nagyobb eséllyel élt át a szülés során is módosult tudatállapotot azokhoz képest, akik úgy nyilatkoztak, hogy nekik soha nem volt ebben részük.

- *A tudat módosultsága* fődimenzióban (M-W $p < 0,01$; $U = 1758$)



2. *Hipotézis*: Feltételezem, hogy aki úgy nyilatkozik, hogy volt már módosult tudatállapotban, nagyobb eséllyel élt át a szülés során is módosult tudatállapotot azokhoz képest, akik úgy nyilatkoztak, hogy nekik soha nem volt ebben részük.

- *Módosult élmény*
fődimenzióban (M-W
 $p=0,018$; $U=2910$).



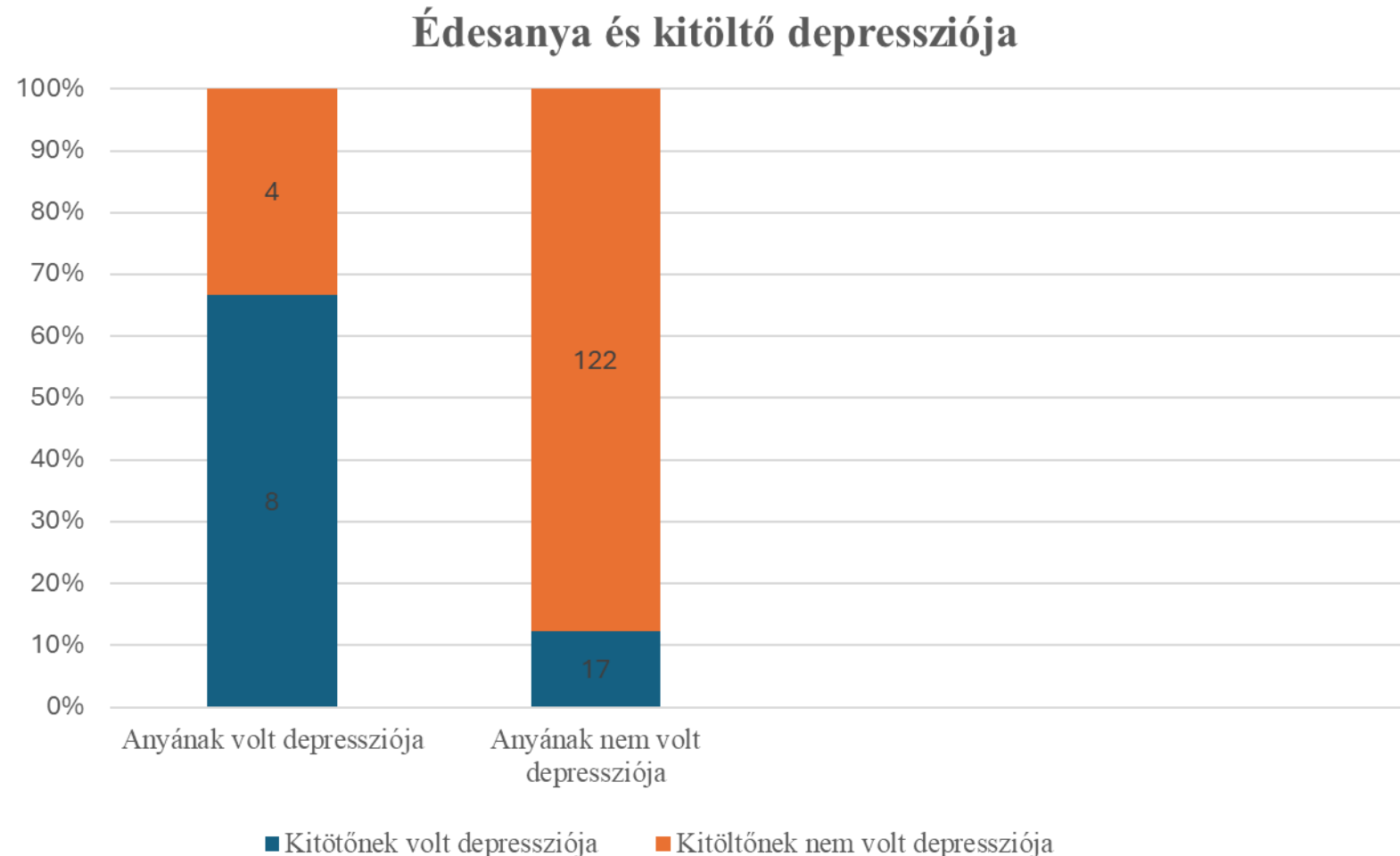
- *3. Hipotézis:* Feltételezem, hogy nagyobb valószínűséggel lépett fel gyermekági depresszió azoknál az édesanyáknál, akiknek édesanyjuk is gyermekági depresszióban szenvedett.

Chi-négyzet próba

- $p < 0,01$
- $df = 1$
- $\chi^2 = 23,7$
- $N = 151$

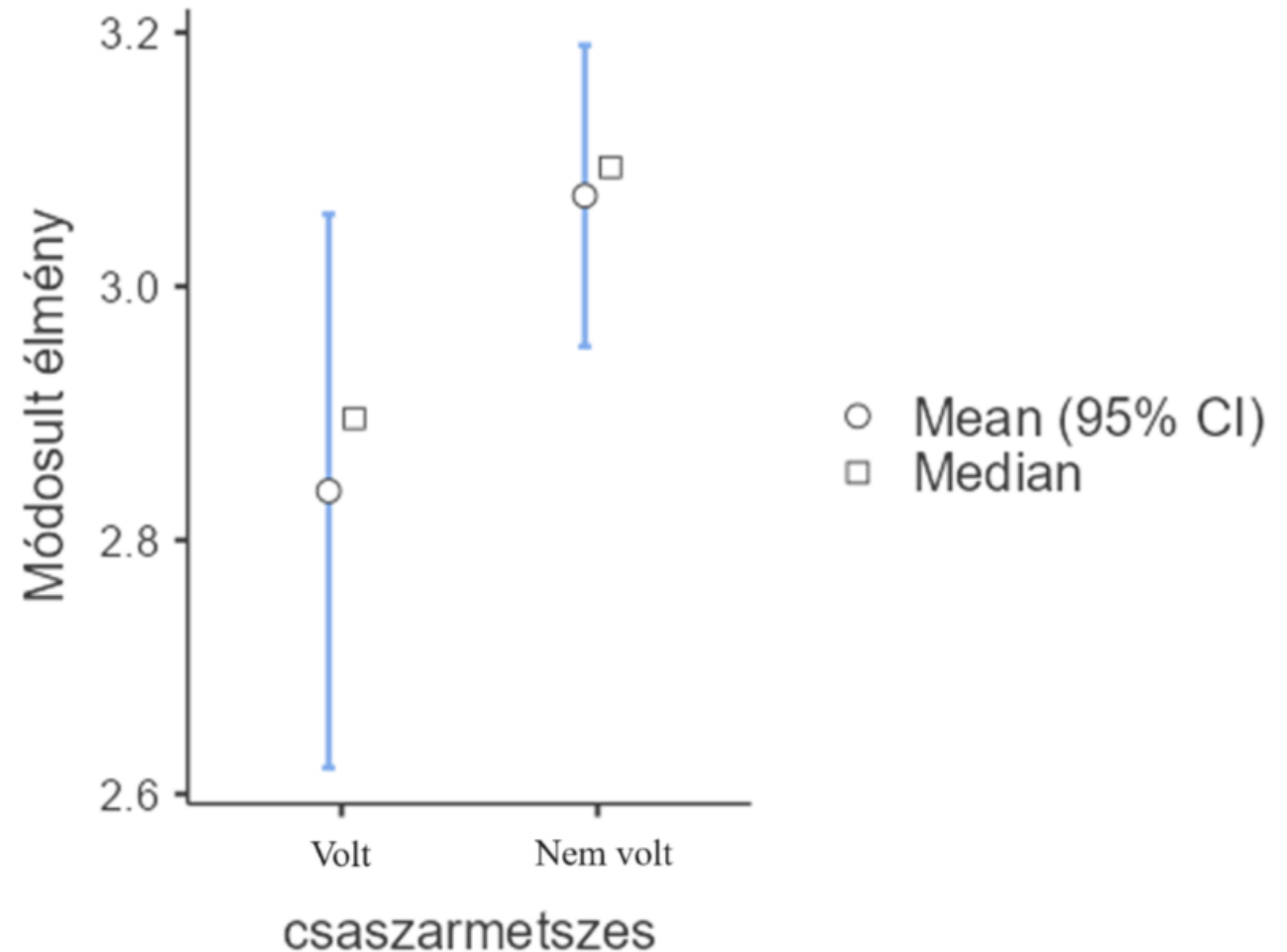
Magyarázóértékek:

- Cramer-V: $V = 0,396$
- ϕ -koefficiens: $\phi = 0,396$



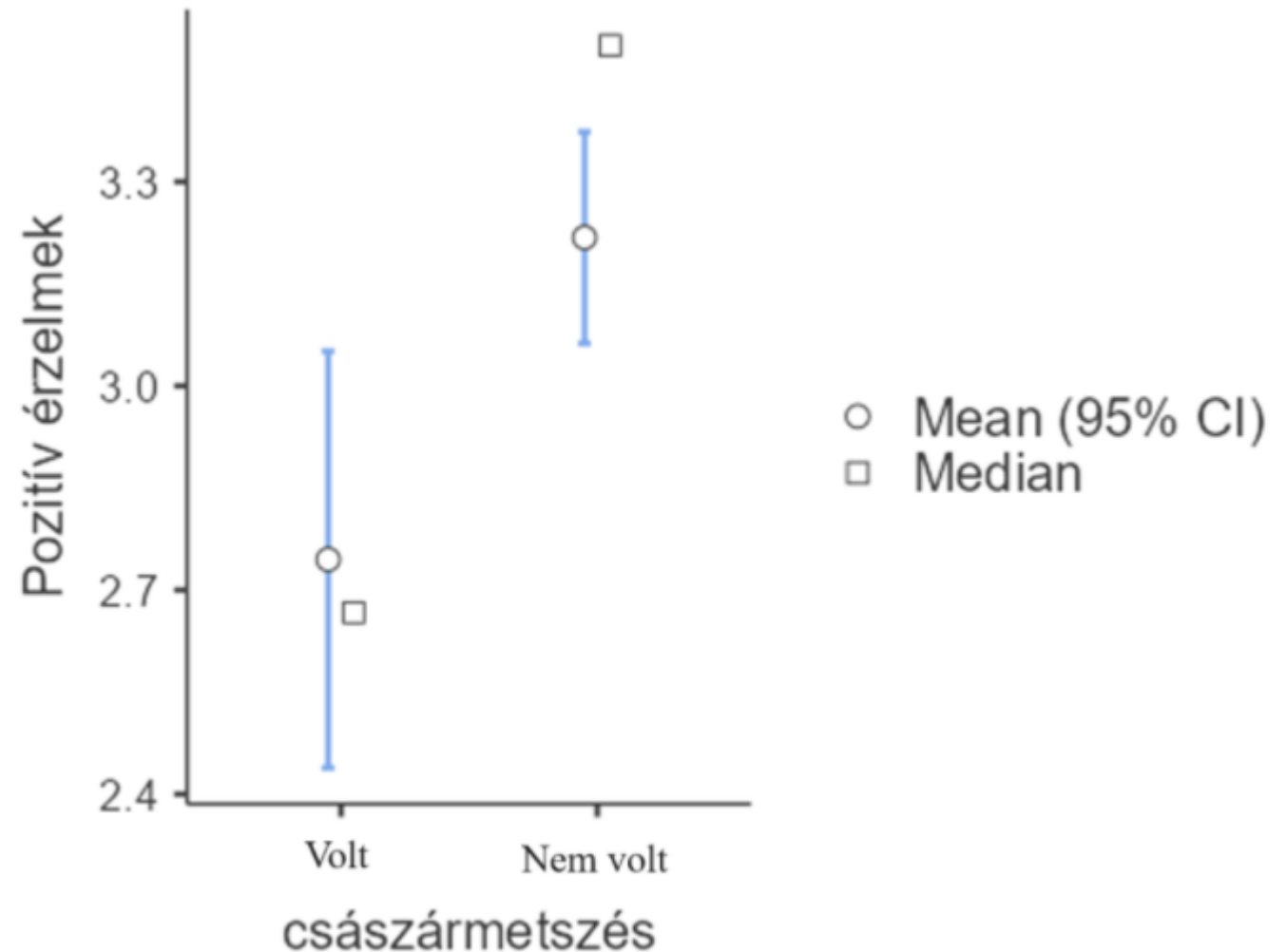
- 4. *Hipotézis*: A császármetszéssel szülők és a császármetszés nélkül szülők között jelentős különbségek mutatkoznak a *Pozitív érzelmek* és a *Módosult élmény* terén.

- U érték: 3397
- p érték: 0,060
- Minta:
- 47 császármetszéssel szülő
- 176 császármetszés nélkül sz.



- 4. *Hipotézis*: A császármetszéssel szülők és a császármetszés nélkül szülők között jelentős különbségek mutatkoznak a *Pozitív érzelmek* és a *Módosult élmény* terén.

- U érték: 3020
- p érték: 0,004
- Minta:
 - 47 császármetszéssel szülő
 - 176 császármetszés nélkül sz.



- Jelen vizsgálati mintában nem volt különbség a beavatkozások számának összefüggésében a szülésélmény tekintetében, annak ellenére, hogy a szakirodalmak erre mutatnak.
- Feltételeztem, hogy azok az édesanyák, akik arra készültek, hogy a lehető legtermészetesebben, beavatkozások nélkül hozzák világra gyermeküket, azok jelentős eltérést mutatnak a szülés közben érzelmekben és tudatmódosulásokban azokhoz képest, akik a kérdésre nemmel válaszoltak.



Következtetések

- Az újraélt születésemény megléte hatással van a szülésémény különböző fenomenológiai jellemzőire: az emlékezetre, a tudat módosultságára, az öntudatra, a haragra, a szomorúságra.
- Akik úgy nyilatkoztak, hogy valaha átéltek életük során módosult tudatállapotot, a szüléséményük során jelentős eltérést mutattak a *Tudat módosultsága* és a *Módosult élmény* szempontjából.
- Azok az édesanyák, akik úgy nyilatkoztak, hogy már az ő édesanyjuk is postpartum depresszióban szenvedett, gyakrabban nyilatkozták azt, hogy ők is elszenvedői (voltak) ennek a patológiának.
- Azok az édesanyák, akik császármetszés nélkül szültek, jelentősen magasabb *Pozitív érzelmekről* nyilatkoztak azokhoz képest, akiknek császármetszéssel kellett szülniük.

Köszönöm
megtisztelő
figyelmüket!

Felhasznált irodalom

- Dahan, O. (2021). Obstetrics at odds with evolution: The consequences of interrupting adaptive birthing consciousness. *New Ideas in Psychology*, 63, 100903. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2021.100903>
- Dahan, O. (2023a). Birthing as an experience of awe: Birthing consciousness and its long-term positive effects. *Journal of Theoretical and Philosophical Psychology*, 43(1), 16–30. <https://doi.org/10.1037/teo0000214>
- Farthing, G. W. (1992). *The psychology of consciousness* (o. xvii, 542). Prentice-Hall, Inc.
- Grof, S. (1976). *Realms of Human Unconscious*. Dutton.
- Grof, S. (2008). Brief history of transpersonal psychology. *International Journal of Transpersonal Studies*(27(1)), 46-54. <http://dx.doi.org/10.24972/ijts.2008.27.1.46>

Felhasznált irodalom

- Héjja-Nagy, K. (2015b). A szülésélmény vizsgálata a szülés körülményeinek fényében. In B. Kisdi (Szerk.), *Létkérdések a születés körül: Társadalomtudományi vizsgálatok a szülés és születés témakörében* (o. 315–338). L'Harmattan Kiadó.
- Héjja-Nagy, K. (2019). Anyai élmények, módosult tudatállapotok a várandósság és szülés-születés körül. In K. Varga, Andrek, Molnár A. ,. J. E, (Szerk.), *A szülés és születés minősége a perinatális tudományok megközelítésében*. Medicina.
- Józsa, E., Költő, A., Éva, B., & Varga, K. (2019). A Tudat Fenomenológiája Kérdőív magyar változatával szerzett tapasztalatok. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 74, 29–45.
<https://doi.org/10.1556/0016.2019.74.1.3>
- Kisdi, B. (2016). Rettenetes–túlélhető–csodálatos: Szülésélmény és szülési hajlandóság. Terrible–Survivable–Wonderful: Birth Experience and Willingness to Give Birth]. In JT. KARLOVITZ (Szerk.), *Társadalom, kulturális háttér, gazdaság [Society, Cultural Background, Economy* (o. 321-30.). International Research Institute sro.

Felhasznált irodalom

- Lundgren, I., Karlsdottir, S. I., & Bondas, T. (2009). Long-term memories and experiences of childbirth in a Nordic context—A secondary analysis. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being*, 4(2), 115–128. <https://doi.org/10.1080/17482620802423414>
- Olza, I., Uvnas-Moberg, K., Ekstrom-Bergstrom, A., Leahy-Warren, P., Karlsdottir, S. I., Nieuwenhuijze, M., Villarmea, S., Hadjigeorgiou, E., Kazmierczak, M., Spyridou, A., & Buckley, S. (2020). Birth as a neuro-psycho-social event: An integrative model of maternal experiences and their relation to neurohormonal events during childbirth. *PLoS ONE*, 15(7). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0230992>
- Orosz és Nagy. (2019). *A szülés és születés minősége a perinatális tudományok megközelítésében*. Medicina.
- Varga K. (2011). Az oxitocin mint neurotranszmitter: A perifériás hatókörön túl. *Lege Artis Medicinae*, 21(12), 779-784.